

Αξιόγραφα τραπεζών, θόρυβος για αυτά, σχετικοί και άσχετοι

Του Γιώργου Παπανικολάου*

Με αφορμή τις καθημερινές δηλώσεις από σχετικούς και άσχετους με το πιο πάνω θέμα παραθέτω πιο κάτω και τις δικές μου απόψεις:

Είναι αδύνατο όλες οι περιπτώσεις των επενδυτών να είναι οι ίδιες και για τον λόγο αυτό οι ομαδικές διαμαρτυρίες ίσως να μη οδηγούν πουθενά. Εκτιμώ ότι ίσως να υπάρχουν οι πιο κάτω κατηγορίες οι οποίες και θα πρέπει να τύχουν διαφορετικού χειρισμού:

! Μην επαγγελματίες επενδυτές στους οποίους επεξηγήθηκε η συγκεκριμένη επένδυση και τηρήθηκαν όλες οι απαιτούμενες από τον νόμο διαδικασίες. Αυτοί δεν έχουν κανένα δικαίωμα να διαμαρτύρονται.

! Επαγγελματίες επενδυτές, οι οποίοι γνώριζαν τους κινδύνους και επένδυσαν γνωρίζοντας και αναλαμβάνοντας τους κινδύνους. Αυτοί δεν έχουν κανένα δικαίωμα να διαμαρτύρονται.

! Μην επαγγελματίες (ιδιώτες) επενδυτές στους οποίους δεν επεξηγήθηκε η συγκεκριμένη επένδυση και δεν τηρήθηκαν όλες οι απαιτούμενες από τον νόμο διαδικασίες. Αυτοί πρέπει να υποβάλλουν το παράπονο τους στην εποπτική αρχή των τραπεζών, την Κεντρική Τράπεζα.

Η τρίτη κατηγορία, πιο πάνω, καλό είναι να μελετήσει αν τηρήθηκαν, μεταξύ άλλων, οι πιο κάτω διαδικασίες από τις τράπεζες, σύμφωνα με

τον «περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμος του 2007»:

(α) Οι τράπεζες όφειλαν να τους δώσουν κατάλληλη πληροφόρηση σε κατανοητή μορφή σχετικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα (αξιόγραφα) και τις προτεινόμενες επενδυτικές στρατηγικές, περιλαμβανομένων κατάλληλης καθοδήγησης και προειδοποιήσεων σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τις επενδύσεις στα εν λόγω μέσα ή με την υιοθέτηση των εν λόγω επενδυτικών στρατηγικών, ώστε να είναι ευλόγως σε θέση να κατανοούν τη φύση και τους κινδύνους της προσφερόμενης επενδυτικής υπηρεσίας και του συγκεκρι-

μένου τύπου του προτεινόμενου χρηματοοικονομικού μέσου και, ως εκ τούτου, να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις με επίγνωση.

(β) Οι τράπεζες όφειλαν να τους δώσουν πληροφόρηση η οποία να είναι ακριβής και ιδίως να μη δίδει έμφαση σε πιθανά οφέλη από μια επενδυτική υπηρεσία ή ένα χρηματοοικονομικό μέσο χωρίς να παρέχει παράλληλα μια δίκαιη και εμφανή ένδειξη για κάθε σχετικό κίνδυνο.

(γ) Οι τράπεζες όφειλαν να τους δώσουν πληροφόρηση η οποία να είναι επαρκής και να παρουσιάζεται με τρόπο ώστε να είναι πιθανή η κατανόησή της από ένα μέσο

μέλος της ομάδας του κοινού στο οποίο απευθύνεται ή από το οποίο είναι πιθανό να ληφθεί.

(δ) Οι τράπεζες όφειλαν να τους δώσουν πληροφόρηση η οποία να μην αποκρύπτει, υποβαθμίζει ή συγκαλύπτει σημαντικά στοιχεία, δηλώσεις

ή προειδοποιήσεις.

(ε) Οι τράπεζες όφειλαν να τους δώσουν γενική περιγραφή της φύσης και των κινδύνων των χρηματοοικονομικών μέσων (αξιόγραφα), λαμβάνοντας υπόψη ιδίως την κατηγοριοποίηση του πελάτη ως ιδιώτη ή επαγγελματία πελάτη. Η περιγραφή αυτή πρέπει να εξηγεί τη φύση του σχετικού είδους χρηματοοικονομικού μέσου και τους ειδικούς κινδύνους που αυτό ενέχει, με επαρκείς λεπτομέρειες ώστε ο πελάτης να μπορεί να λαμβάνει επενδυτικές αποφάσεις βασισμένες σε σωστή πληροφόρηση. Το πιο σημαντικό και το οποίο οι τράπεζες όφειλαν να κάνουν πριν δώσουν συγκεκριμένη επενδυτική συμβουλή (π.χ. αγορά

αξιογράφων) ήταν να αντλήσουν τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τη γνώση και την πείρα του πελάτη ή του πιθανού πελάτη στον επενδυτικό τομέα σε σχέση με το συγκεκριμένο τύπο χρηματοοικονομικού μέσου ή υπηρεσίας, καθώς και σχετικά με την οικονομική κατάσταση και τους επενδυτικούς του στόχους ώστε να του συστήσουν τις επενδυτικές υπηρεσίες και τα χρηματοοικονομικά μέσα που είναι κατάλληλα για την περίπτωση του.

Συγκεκριμένα, οι τράπεζες όφειλαν πριν δώσουν επενδυτική συμβουλή σε ιδιώτες πελάτες για αγορά αξιογράφων να βεβαιωθούν ότι πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:

(α) είναι σύμφωνη με τους επενδυτικούς στόχους του συγκεκριμένου πελάτη

(β) είναι τέτοια ώστε ο πελάτης μπορεί οικονομικά να επωμισθεί το βάρος κάθε σχετικού επενδυτικού κινδύνου συμβατού με τους επενδυτικούς του στόχους

(γ) είναι τέτοια ώστε ο πελάτης, με την αναγκαία πείρα και τις απαιτούμενες γνώσεις που διαθέτει, να μπορεί να κατανοήσει τους κινδύνους που συνεπάγεται η συναλλαγή.

Η οδηγία «ΟΔ 144-2007-02 του 2011» της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθορίζει τις πληροφορίες που όφειλαν να συλλέξουν οι τράπεζες σχετικά με τα πιο πάνω.

Τέλος τα άτομα των τραπεζών τα οποία έδωσαν τις επενδυτικές συμβουλές όφειλαν να κατέχουν το απαραίτητο πιστοποιητικό από το Υπουργείο Οικονομικών για να παρέχουν επενδυτικές συμβουλές. Σχετικός κατάλογος με τα πιστοποιημένα πρόσωπα υπάρχει στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (<http://www.cysec.gov.cy/>)

* Μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Συμμόρφωσης (MICA), Διευθύνων Σύμβουλος της GP GLOBAL